

Patrick Modiano

Catherine Certitude

Móra Könyvkiadó, 96 oldal, 2499 Ft

Fordította: Pacskovszky Zsolt

www.mora.hu

Egy vonaton olvastam először a Catherine Certitude eredeti, francia szövegét, pár hónappal ezelőtt. Október közepe volt, hajnal, a vonat zökkenéseitől vízcseppek szaladtak le a koszos üvegen. Egy pecsétgyűrűs utas szendvicisének májkrémszaga az orromig kúszott. Émelygésemet legyűrve olvasmányomba temetkeztem. Párizs. A Montmartre környéke. A mondatoktól és Sempé rajzaitól mocoogni kezdett bennem egy emlék. Nemrég érettségiztem, és a könyvbeli utcák közelében ülök egy padon, egy szakítás friss sebével, mégis mámorosan: Párizsban vagyok. De ez, a könyvbeli, egy régebbi Párizs. Ugyanaz és mégsem. Egy szeretni valóan stiklis apával meg a kisiskolás Catherine-nal, aki akkor látja meg az élet bűvös rétegeit, ha leveszi a szemüvegét.

Emlékszem, a madame Diszmajlova-időszakban napközben a szemüveg-nélküliséget gyakoroltam. Az emberek, a dolgok körvonalai élességüket veszítették, minden homályossá vált, még a hangok is egyre fojtottabbak voltak. Ha szemüveg nélkül láttam a világot, megszűnt az

Catherine-nal a vonaton

Catherine szemüvegét hord. És egy szemüveg néha bonyolulttá teheti az életet. Például balettórán. Ám a szemüveg viselőjének megadatik, hogy két különböző világban éljen: a való életben, amelyet szemüvegen át lát, és szemüveg nélkül egy kontúrok nélküli álmovilágban. A 2014-ben irodalmi Nobel-díjjal jutalmazott francia szerző finom bölcsességgel átszőtt kisregényét A kis Nicolas legendás rajzolója, Jean-Jacques Sempé illusztrálta.

érdessége, éppen olyan puha és pelyhes volt, mint egy nagy párna, hozzányomtam az arcomat, és végül elaludtam.

– *Miről álmodozol, Catherine? – kérdezgette papa. – Nem ártana feltenned a szemüvedet.*

Engedelmeskedtem, és minden viszszeranyerte szokásos keménységét és szabályosságát. Szemüvegben olyannak láttam a világot, amilyen. Már nem tudtam álmodozni.

Magam elé képzeltem Catherine álmatag apját. Jacques Tati figurája ködlött fel előttem. Aztán kipillantottam a vonat ablakán, és a saját apámra gondoltam. Tudtam, hogy nincs sok ideje hátra. De hogy az a nem sok már csak tizenöt nap lesz...

Visszabotorkáltam Párizsba. Egy hivatalnokhoz, aki:

...mintha azoktól az apám nevében lévő Cszerektől, Szerektől, Sztisztektől és Cekektől rovarok százait hallotta volna maga körül zümmögni-döngicsélni.

– *Belezzad az ember a maga nevébe – mondta papának a homlokát törölgetve. – Mi lenne, ha egyszerűsíténénk? Mit szólna a... a Certitude-höz? Az legalább azt jelenti: „bizonyosság”.*

Bizonyosság. Az összes Modiano-hős ezt keresi abban az egyszerre konkrét és megfoghatatlan világban, amely a valóságból, a képzeletből és az álmokból, a múltból és a jelenből szövődik az elméjükben. Regényhősök, akik mintha egyik könyvből a másikba vándorolnának. Modiano mindig ugyanazt a regényt írja. A Catherine Certitude ifjúsági könyvként jelent meg, de ott bujkálnak benne Modiano felnőtt regényei. Egy 198 cm magas férfi könyvei, aki észrevétlenül lett más értelemben is nagy író. A bizonytalanság írója.

A szöveg végére értem, és eszembe jutott, egy időben mennyire szerettem volna lefordítani Modiano első, *La place de l'Étoile* című regényét... Most talán találkozunk, másképp, gondoltam.

Becsuktam a szemem, és újra azon a párizsi padon láttam magam, közel három évtizeddel ezelőtt. Ekkor döbbentem rá, hogy abban az évben ültem ott, amikor Modiano a Catherine Certitude-öt írta.

Pacskovszky Zsolt